

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Donato cx

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

bus ecclesijs conficiat vel saltem de matura uua ali
 ptulū in calice eliquat. In hac etiā die racemi bñ
 dicunt et ppl's inde cōmunicat. Ratio autē hui⁹ est
 ex eo qđ dñs discipulis suis dixit in die cene. Non bi
 bā amodo de hoc genimine uitis donec bibā illud
 nouum in regno patris mei. Illa vō trāsfiguratio
 dñi et qđ dixit nouū vinū rēpēntat glōriofas inno
 uationē quā xps post resurrectionē habuit. et ideo
 in hac die trāsfiguratiōis qđ resurrectionem dñi rē
 pēntat vinū nouū inquirif. non qđ in hac die. vt qđ
 dam aiunt trāsfiguratio sit facta. sed in hac die ab
 apl's manifestata. Transfiguratio em̄ facta dicit
 fuisse circa principius ueris. Discipuli autē propter
 p̄hibitionē ei⁹ factā ipam tā diu celauerūt et i hac
 die manifestauerūt. Sic legit in li. qđ dicit mitrale

De sancto donato ex A

Donatus dicit quasi a deo natus. et hoc p re
 generationē et gr̄e infusionem et glōrifica
 tionē qđ est triplex generatio spūalis a deo.
 Nam cū sancti moriunt tūc nasci dicunt. Unde obi
 tus sanctorū non mors sed natale vocat. Puer ei
 appetit nasci vt recipiat ampliorē locū ad manen
 dū vberiorē cibū ad yscēdū. liberiorē aerē ad res
 pirandū. et lucem ad videndū. et quia sancti cū de
 vtero matris ecclesie p mortē exeunt. illa quatuor
 scđm modū suū recipiunt. ideo nasci dicunt. Vel di
 cit donatus quasi dono dei datus.

Donatus cū iuliano impatore eruditus et nu
 tritus est. ita qđ p̄dictus iulianus fuit tūc in
 subdiaconū ordinatus. Sed cū in impium

sublimatus fuisset patrē et matrē beati donati occi
 dit. donatus vō in aratinā ciuitatē aufugit et apđ
 bilariū monachū manens multa ibidē miracula fe
 cit. Nā cum p̄fectus ciuitatis hñs filiū demoniacū
 eum ad donatū adduxisset spūs immūduus clama
 re cepit ac dicere. In noīe dñi ihesu xpi noli michi
 esse molestus. vt de domo mea egrediar. O dona
 te quare me exire coartas cū tormētis. Sed orāte
 donato fuit p̄tinus liberatus. Vir quidā eustasius
 nomine exactor fisci in tuscia publicā pecuniam in
 custodia vxoris noīe eufrosine dereliquit. Sed cū
 puintia ab hostibus v̄geret. pecuniā abscondit.
 et dolore p̄uenta vitā finiuit. Vir autē eius rediens
 cū pecuniā inuenire nō posset et iam cum filijs suis
 ad suppliciu tradideret ad sanctū donatū cōsu
 git. Donatus autē ad sepulcrū vxoris cū eo pergēs
 orōne facta clara voce dixit. Eufrosina p̄spū san
 ctū te adiuro vt dicas vbi talem pecuniā po
 fuisti. Et facta est vox de sepulcro dicēs. In ingres
 su domus mee ibi eam subfodi. Et euntes eam ibi
 vt dixerat inuenerūt. Post aliquot autē dies sa
 tirus ep̄s in dño obdormiuit. et omnis clerus do
 natū in ep̄m elegit. Cū autē vt refert greḡ. in dyal.
 quadā die missa celebrata populus cōmunicaret
 et dyaconus cōmunicans xpi sanguinē p̄pinaret.
 subito paganorū impulsu dyaconus cecidit. et cali
 ces sanctū fregit. De quo cuz et ip̄e oīs populus plu
 rimū mestus esset donatus fragmenta colligēs ca
 licis. oratione facta ip̄m in pristinā formā restaura
 uit. Una autē particula a dyabolo absōsa fuit que
 in calice p̄dicto defecit. que tñ est ad testimoniū mi
 raculi huius. Paganī autē hoc viso miraculo sunt
 conuersi. et. lxxx. baptisma suscepērūt. Fons qui
 dam adeo erat infectus vt quicūqđ de illo biberet
 p̄tinus morerē. Dum igit sanctus donatus sup a
 sinū suū illuc iret. vt orōne sua aquā sanaret draco
 terribilis inde erupit. et pedes asini cauda inuol
 uens p̄tra donatū se p̄tinus erexit. Quē donatus
 flagello quodā pcutiēs. vel scđm qđ alibi legit in
 os eius expuens. continuo interfecit. orantqđ ad
 dñm et oē venenū a fonte fugauit. Aliū quoqđ fon
 tem dū ip̄e cum socijs suis valde sitiret quadā vice
 sua orōne ibidē p̄duxit. Cum filia theodo
 sij imperatoris a demone vexaret et ad sanctū dona
 tum adducta fuisset. dixit donatus. Exi immunde
 spūs et noli in plasmate dei habitare. Cui demon.
 Da michi transitū quo exēā aut quo vadā. Cui do
 natus. Unde buc venisti? Cui demon. De beremo.
 Et sanct⁹. Illuc reneretre. Et demō. Vtideo signū
 crucis in te de quo ignis exit contra me. et p̄re ti⁹

more ignoro quo vadā. sed da michi locū exeuadī et exeo. Cui donatus. Ecce habes transitu in redi ad locum tuū. Et vniuersam domū xcutiēs exiuit.

Cum quidā mortuus efferretur aduenit quidāz cū cyrographo asserens deberi sibi ab ipso. cc. solidos. Cū nullatenus ipm sepeliri sinerbat. Qd cum vxor ei? vidua beato donato cū lacrimis indicasset adiūgēs qd homo ille pecuniā totaliter recepit set assurgēs ad loculū iuit. et manu defunctū rāgēs ait. Audi me. Qui respondit. Ego sum. Et sanctus donatus ad eū ait. Surge et vide quid agas cum homine isto qui re sepeliri non sinit. Qui residens eū de solutione debiti corā omnibus cōiucit. et cyrographum accipiēs manu scidit. Deinde dixit sancto donato. iube me iterum pater dormire. Et ille Uade amodo fili quiesce.

Eo tempore cum fere annis tribus non pluisset. et sterilitas magna esset infideles ad imparo:ē theodosium pueniunt. petentes vt sibi donatū traderet. qui p artes magicā hoc fecisset. Ad imparo:is igif instātiā donatus egressus dñm exorauit. et pluuiā copiosam dedit. sicq; vestibus ceteris pluuiā infusus domū redijt. **C**um autē go:bi eo tpe ytaliam deuastarent. et multi a fide xpi recederēt. euadriacianus pfectus a sancto donato et hilarino de apostasia reprobēsus sanctos ipos cepit pcellēs eos vt ioui immolarēt. Qd euz rēnuerēt hilarinū expoliatus tam diu cecidit quousq; spiritū exalaret. Donatū vero in carcerē recluist. et postmodū cum decollari fecit. circa annos dñi. cccxxx.

De sancto ciriaco cxi. A

Ciriacus a marcello papa dyaconus ordinatus. cōprehēsus et ad maximianū deduc tus iussus est cum socijs suis vt terram foderet et ad locum sēz terras qui ibidē pstruebatur suis eā bumeris de portaret. Ubi erat scūs saturnin⁹ senex. quē cyriacus et sisinnius ad portandū iuuabant. Tandē in carcerē recluam pfectus iussit cyriacū presentari. Et cū eum apronianus educeret subito vox cum luce de celo veniens dixit. Venite bñdicti patris mei etc. Et tūc apronianus credidit et baptisari se fecit. et ad pfectū cōstiens xpm venit. Cui pfect⁹. Nunqđ tu xpianus factus es? Qui rñdit. Ne michi quia pdidi dies meos. Respondit pfectus. Vere modo pdes dies tuos. Et misit eū decollari. Saturninus vō et sisinnius euz sacrificare nollēt. diuersis supplicijs affecti tandē decollati sunt. filia autē dyocleciani noie arbemia cum a demonio vexaret clamabat in ea demon dicens. Non exeam nisi cyriacus dyaconus veniat. Cū ad eā adductus cyriacus cum demoni imparet rñdit. Si vis vt exeam da michi vas aliqd in quod intrē Responditq; cyriacus. Ecce corpus meū si pores ingredere. Cui demon. In vas tuū intrare non possum. q; vndiq; est signatum et clausus. Sed si eijcis me. scito q; in babiloniā faciam te venire. Et cum coactus exisset. arbemia clamauit dicēs q; deum quē cyriacus pdicat videret. Cum igif illam cyriacus baptisasset. et ex grā dyocleciani et serene vxoris eius in domo quā dederant ei securus vinceret venit nūci⁹ a rege psarū ad dyoclecianū. rogās vt ad se cyriacus mitteret. quia filia sua a demone vexaret. Ad preces igitur dyocleciani cyriacus cum largo et smaragdo nauimpositis necessarijs in babiloniā letus iuit. Cūq; ad puellā puenisset. demō per os eius clamauit dicēs. fatigatus es cyriace? Cui cyriacus respōdit. Nō sūz fatigatus sed vbiq; dei auxilio gurbernatus. Ait demon. Tamen ego ad quod volui te pduxi. Tunc cyriacus dixit demoni. Imperet tibi ihs vt ex eas. Et statim exiens demon dixit. O nomen terribile qđ me coartat exire Et sic sanatā puellam cū patre et matre et multis alijs baptisauit. Et cū multa sibi munera offerrent re. ipse noluit. s; quadragintaquiq; diebus in pane et aqua ieiunās tandē romā redijt. Post duos autē menses dyoclecianus defunct⁹ est. Cui maximian⁹ succedēs iratus de sorore sua arbemia cyriacū cōprehendit. et nudum et catenis ligatū ante currū suū trahi iussit. Iste maximianus p rāto potest dicitur filius dyocleciani q; sibi successit. et eius filiam habuit in vxorem. que valeriana nuncupata est.